

DR

DR Klub Klassisk

Tema

Januar 2016

Claude Debussy

La mer

Månedens tema

Claude Debussy: La mer

Temaet knytter sig til [DR-koncerten](#) i DR Koncerthuset den 21. januar 2016.
Koncerten udsendes i P2 og kan høres i [DR Netradio](#) med introduktion af bl.a. Matthias Hammer.

Fakta

Claude Debussy

Fransk komponist og pianist. Født i St. Germain-en-Laye
22. august 1862, død i Paris 25. marts 1918

La mer - tre symfoniske skitser

La mer (Havet) blev skrevet mellem 1903 og 1905 og opført
første gang 15. oktober 1905 i Paris

Satser

1. Fra daggry til middag på havet
2. Bølgerens leg
3. Samtale mellem vinden og havet

Periode / Stilart

Impressionisme

Tekst og redaktion:

Jens Laigaard

Claude Debussy: La mer

Af Jens Cornelius, DR

Den franske komponist Claude Debussy kaldes tit for "impressionist", og man sammenligner ham med datidens franske malere og deres slørede, flimrende billeder. Men Debussy *hadede* ordet impressionist. Som beskrivelse af malerkunst og især som beskrivelse af sig selv. Han udtrykte sig bestemt ikke tåget. I hans klangverden er hver tone sat med præcision. Intet stemningsføleri her, men et nysyn på alle musikens elementer.

Et godt eksempel er det store orkesterværk La Mer ("Havet"). Det er ikke en symfoni, selv om det kunne ligne en, med sine tre satser for stort orkester. Det er heller ikke grødede klangflader som i dårlig filmmusik. La Mer er en fortolkning af havets flygtige form, dens væld og dens skønhed.

Ikke mindst Debussys brug af orkestret er dybt original. Han opløser orkestrets sædvanlig grupper af strygere, træblæsere og messingblæsere og laver en helt ny, finkornet blanding.

På samme måde rykker han akkorderne fri fra deres århundredgamle faste roller. Hierarkiet mellem akkorderne var en gammeldags skrivebordsløsning.

Det musikalske forløb er heller ikke bygget op omkring et sædvanligt skelet, som publikum kan læne deres forventninger op af. Og på det melodiske område dukker mange sære elementer op undervejs: Nogle er lånt fra kinesisk eller javanesisk musik, andre klinger mere som gregoriansk kirkesang.

Vi får tre satstitler at støtte os til. Satstitlerne kunne lede tanken hen på, at der er tale om god gammeldags programmusik, der overfører virkelige fænomener til et musikværk, men så enkelt er det ikke med Debussy. I stedet gælder det snarere den subjektive oplevelse af virkeligheden. Ikke med alle virkelighedens konkrete detaljer i en musikalsk "oversættelse".

Den første sats hedder "På havet fra daggry til middag". En bred og episk musik. Den anden sats er "Bølgenes leg", flyvsk og uhåndgribelig, fuld af komplekse rytmer. Tredje sats hedder noget så eventyrligt som "Samtale mellem vinden og havet" – og det må efterhånden stå klart, at Debussy ikke er ude på at lave et almindeligt marinemaleri.

Man havde vænnet sig til skandaler fra Debussys hånd, men hvad nyttede det, når han gang på gang overgik sig selv? Kritikerne ved uropførelsen i 1905 vidste ikke, hvad de skulle tage fat i. "Der mangler tydelige temaer", bemærkede en af dem. De fleste studsede i det hele taget over alt det, der ikke svarede til forventningerne. Til gengæld noterede de sig ikke, hvad der var i stedet for: En utrolig sensibilitet og en frihed, der rammer naturfænomenerne meget mere præcist, end et konventionelt sofastykke ville gøre det. Følelse i stedet for fornuft, drøm i stedet for virkelighed, grænseløshed i stedet for faste rammer. Havet er hos Debussy større end os selv. Det er urhavet, som vi fascinerende og uhyggeligt får rullet frem i hans store orkesterværk.

Overblik og uddybende læsning

Om komponisten

[ArkivMusic](#)

Overskuelig biografi samt liste med 147 indspilninger, en del med anmeldelse

Klassisk for alle

Wilhelm Hansen, 2013. 335 sider, ill.
(78.9)

Heri side 82-91: om Claude Debussy

FAUSTNR.: 5 081 907 8

Levinsen, Jakob

Klassisk musik. Gyldendal, 2006. 391 sider.
(78.9)

Heri side 273-279: Claude Achille Debussy

FAUSTNR.: 2 651 246 8

Stanley, John

Musikkens mestre. Gyldendal, 1996. 264 sider, ill.
(78.9)

Heri side 186-187: Debussy

FAUSTNR.: 2 150 331 2

Om værket

[Chicago Symphony Orchestra](#)

Fine programnoter, hvor også Turner inddrages

[Classical Net](#)

Kort og godt om satserne af Roger Hecht

[Classical Notes](#)

Artikel af Peter Gutmann

[Engelsk Wikipedia](#)

Glimrende kort artikel om bl.a. instrumentering, modtagelse, udlægninger og indflydelse på senere musik

[Minnesota Orchestra](#)

Programnoter med beskrivelse af de tre satser

Links og litteraturhenvisninger

Links og litteraturhenvisninger er udvalgt specielt til brug i bibliotekernes lytteklubber. Listen er ikke udtømmende - der findes mere, som man selv kan opsøge, hvis man vil.

Om stilarten og perioden

[Classical Archives](#)

Kort og koncis artikel om impressionismen

[Impressionism in music](#)

Brugbar engelsk Wikipedia-artikel

Rasmussen, Karl Aage

Musik i det tyvende århundrede. Gyldendal, 2011. 387 sider, ill.

(78.914)

Heri side 33-46: Den rene lyd: Diskrete revolutioner i Paris

FAUSTNR.: 2 872 481 0

Ryom, Peter

Musikkens stilarter. Gyldendal, 1992. 275 sider, ill.

(78.9)

Heri side 218-220: Impressionisme

FAUSTNR.: 0 735 386 3

Steensen, Steen Chr.

Gyldendals bog om klassisk musik. Gyldendal, 2003. 402 sider, ill.

(78.9)

Side 167-171 beskriver Debussy mellem impressionisme og symbolisme

Vinther, Orla

Musikhistorien. Bind 7: Nyere tid 1. Folkeskolens Musiklærerforening, 2003. 191 sider, ill.

(78.9)

Heri side 56-69: Symbolisme og impressionisme - de første opbrud

FAUSTNR.: 2 378 640 0

Wenzel Andreasen, Mogens

Politikens introduktion til klassisk musik. Politiken, 1997. 352 sider, ill.

(78.9)

Heri side 281-291: Impressionismen - musik og billeder

FAUSTNR.: 2 080 932 9

Inspiration

[Claude Debussy - musician of the dream](#)

Biografisk Youtube-film på 25 min. med filmklip og fotos fra begyndelsen af 1900-tallet. Engelsk tale.

[Metmuseum.org](#)

Spændende artikel om Debussy og den japanske kunstner Hokusai, en vigtig inspirationskilde til "La mer"

[Musical impressionism and exotism](#)

Forelæsning fra Yale, åbent universitet. Den første halve time fokuserer på Debussy og impressionisme

[Watch an analysis of Debussy's La mer](#)

For de sprogstærke - tre kvarters gennemgang af værket i BBCs serie "Discovering music"

Music cannot be learned

(99.4 Debussy)

Dvd om Debussy af George Gachot

Afsnit 9 på knap 8 min. fortæller om "La mer"

